

Skriftlig redegørelse

Landdistriktsredegørelse af 6/5 98

(Redegørelse nr. R 3).

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen):

1. INDLEDNING

Regeringen fremlagde i 1997 sin første Landdistriktsredegørelse, som blev drøftet i Folketinget.

Redegørelsen understreger det fælles ansvar, som Folketinget og regeringen samt de enkelte lokalsamfund, kommuner og amtskommuner har for at fremme udviklingen i landdistrikterne.

Redegørelsen behandler derefter landdistrikternes udviklingsvilkår, herunder den økonomiske og befolkningsmæssige udvikling, erhvervsudviklingen samt befolkningens levevilkår.

Redegørelsen gennemgår endvidere regeringens initiativer for landdistrikterne, der bl.a. omfatter målrettede initiativer vedrørende kommuner og amtskommuner, erhvervsudvikling, detailhandel, byfornyelse og forsøgsvirksomhed.

Landdistriktsredegørelsen for 1998 vil tage tråden op.

Redegørelsen vil nærmere belyse udviklingen i landdistrikterne, herunder befolkningsudviklingen, den generelle økonomiske udvikling samt erhvervsudviklingen og den offentlige service.

Desuden vil redegørelsen gøre status for opfølgningen på regeringens målrettede initiativer for landdistrikterne samt beskrive regeringens nye indsatsområder.

2. UDVIKLINGEN I LANDDISTRIKTERNE

Det er nu fem år siden, at regeringen trådte til. Det har været fem år med økonomisk fremgang og forbedringer på vigtige velfærdsområder.

Den positive udvikling har ikke mindst været til fordel for landdistrikterne og landkommunerne.

I det følgende beskrives de seneste års udvikling på landet. Beskrivelsen bygger bl.a. på de første resultater af fire forsknings- og

udredningsprojekter. Disse projekter omhandler den offentlige service, foreningslivet samt jordbruget og de øvrige erhverv i landdistrikterne og landkommunerne.

Bilaget til denne redegørelse indeholder en nærmere talmæssig belysning af udviklingstendenserne i landdistrikterne. (Ikke optrykt her). I forbindelse hermed afgrænses landdistrikterne og byområderne samt de anvendte kommunegrupper.

Herudover beskriver bilaget til redegørelsen de fire forsknings- og udredningsprojekter, der vedrører landdistrikterne og landkommunerne.

2.1 Befolkningsudviklingen

I 1990'erne er befolkningstilbagegangen standset i landdistrikterne og landkommunerne, og der har endda været en befolkningsvækst i de seneste år.

Det er især yngre mennesker på 25-34 år, men i et vist omfang også de 35-64 årige, der i perioden 1981-1993 er flyttet på landet. I samme periode har der været en tilflytning til landkommunerne af par, højtuddannede samt efterlønsmodtagere og førtidspensionister.

Omvendt har der været en fraflytning af de 15-24 årige, som bl.a. er flyttet fra landet til byerne for at få en videregående uddannelse. Desuden er enlige og kontanthjælpsmodtagere flyttet fra landkommunerne til bykommunerne.

Der er forskel på befolknings sammensætningen på landet og i byerne.

I landkommunerne og landdistrikterne bor der relativt flere børn og ældre end i bykommunerne og byområderne. Samtidig er den andel af befolkningen, der lever i familier, hvor de voksne er ægtepar, højere på landet end i byerne.

Desuden har landkommunerne betydeligt færre flygtninge og indvandrere fra øvrige 3. lande end bykommunerne. I landkommunerne var der i 1997 26 flygtninge og 63 indvandrere pr. 10.000 indbyggere, mens de tilsvarende tal i bykommunerne var 127 flygtninge og 226 indvandrere.

2.2 Den generelle økonomiske udvikling

Landkommunerne har siden foråret 1994 gennemgående haft en lavere månedlig ledighedsprocent end bykommunerne. Ledighedsprocenten har været en smule højere i landkommunerne end i bykommunerne i 1. kvartal 1998, men efter korrektion for sæsonudsving er den månedlige ledighedsprocent fortsat lavest i landkommunerne.

Desuden har væksten i udskrivningsgrundlaget pr. indbygger i perioden 1990-1998 været højere i landkommunerne end i bykommunerne. Udskrivningsgrundlaget pr. indbygger er således steget med 50,3 pct. i landkommunerne, mens det kun er steget med 39,2 pct. i bykommunerne.

En nærmere undersøgelse af den økonomiske udvikling viser bl.a., at den disponible indkomst pr. indbygger i 1995 lå 5-11 pct. under landsgennemsnittet i forskellige kommunegrupper på landet.

Men der er en tendens til, at indkomstforskellene indsnævres. I perioden 1980-1995 har kommunerne på landet således haft en højere gennemsnitlig årlig vækst i den disponible indkomst pr. indbygger end landet som helhed. Det gælder dog ikke for kommunerne på Vestlolland.

Herudover viser undersøgelsen, at i perioden 1984-1992 har udkantskommunerne og landbrugskommunerne haft en ringere udvikling i antal lokale arbejdspladser, beskæftigelse og indbyggertal end sammenlignelige kommuner, der bl.a. har samme indbyggertal, indkomstniveau og regionale placering.

Derimod har den disponible realindkomst pr. indbygger ikke udviklet sig markant anderledes i udkantskommunerne og landbrugskommunerne end i sammenlignelige kommuner.

Undersøgelsen viser endvidere, at der formentlig ikke er en udviklingsmæssig fordel ved at være en større kommune. Kommuner med mere end 30.000 indbyggere har således haft en relativt lille vækst i antal lokale arbejdspladser, beskæftigelse, indkomster og indbyggertal i perioden 1984-1992.

Desuden tyder undersøgelsen på, at bykommunernes vækst spredtes til oplandskommunerne. Det kan hænge sammen med, at befolkningen og virksomhederne generelt foretrækker at lokalisere sig i oplandskommunerne frem for i bykommunerne.

Alt i alt viser undersøgelsen derfor, at oplandskommuner kan opretholde deres økonomiske bæredygtighed – også selv om den lokale økonomiske aktivitet er relativt lav – hvis de ligger i nærheden af en bykommune i vækst.

2.3 Erhvervsudviklingen og den offentlige service

De primære erhverv – dvs. landbrug, gartneri, skovbrug, fiskeri m.v. og råstofudvinding – spiller ikke overraskende en større rolle for

beskæftigelsen i landkommunerne end i bykommunerne.

Fremstillingsvirksomhed og bygge- og anlægsvirksomhed m.v. har ligeledes større betydning for beskæftigelsen i landkommunerne end i bykommunerne, mens det omvendte gælder for serviceerhvervene og de offentlige tjenesteydelser.

Selv i landkommunerne var det dog kun 15 pct. af de beskæftigede, der arbejdede i de primære erhverv i 1996, mens hele 52 pct. af de beskæftigede arbejdede i serviceerhvervene og de offentlige tjenesteydelser.

Både i land- og bykommunerne er beskæftigelsen faldet inden for de primære erhverv siden 1985, mens der inden for serviceerhvervene og de offentlige tjenesteydelser har været en beskæftigelsesfremgang.

Det kommunale serviceniveau – der er målt på grundlag af kommunernes udgifter og udgiftsbehov – var i 1997 lavere i landkommunerne end i bykommunerne.

Det kommunale serviceniveau varierede en del mellem de enkelte landkommuner og bykommuner. Variationen var særligt udpræget blandt bykommunerne, bl.a. fordi bykommunerne i Hovedstadsregionen gennemgående havde et noget højere serviceniveau end de øvrige bykommuner.

3. STATUS OG NYE INDSATSOMRÅDER

3.1 Status for opfølgningen på Regeringens Landdistriktsredegørelse for 1997

Regeringen fremlagde i Landdistriktsredegørelsen for 1997 en række målrettede initiativer for landdistrikterne. Der er tale om en helhedsorienteret indsats, som bl.a. vedrører kommuner og amtskommuner, erhvervsudvikling, detailhandel, byfornyelse og forsøgsvirksomhed.

I det følgende beskrives status for opfølgningen på disse initiativer.

Kommunernes og amtskommunernes rolle i landdistrikterne

Kommunerne og amtskommunerne har et væsentligt ansvar for at fremme udviklingen i landdistrikterne, da de står for hovedparten af den offentlige service og planlægningen af de fysiske rammer på landet.

Indenrigsministeren samt formændene for Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har på denne baggrund udsendt en

opfordring til de enkelte kommuner og amtskommuner om at udforme en kommunal og amtskommunal politik for landdistrikterne.

Det er den enkelte kommune eller amtskommune, der bestemmer, hvordan den kommunale eller amtskommunale politik skal udformes. Denne politik kan eksempelvis indeholde kommunens eller amtskommunens mål, indsatsområder og konkrete initiativer vedrørende udviklingen i landdistrikterne.

Kommunerne kan bl.a. fremme udviklingen i landdistrikterne gennem kommunal medfinansiering af nye fremadrettede projekter, som får tilskud fra de regionale EU-støtteordninger. Landkommuner i en vanskelig økonomisk situation har imidlertid svært ved at medfinansiere disse projekter, med det resultat at projekterne ikke bliver gennemført.

Regeringen vil på denne baggrund til oktober fremlægge et lovforslag, som indebærer, at landkommuner under hensyntagen til deres økonomiske situation kan få støtte til kommunal medfinansiering af projekter, såfremt disse projekter har modtaget eller kan forventes at modtage tilskud fra de regionale EU-støtteordninger.

Desuden kan kommunerne og amtskommunerne fremme udviklingen i landdistrikterne gennem øget tværkommunalt samarbejde, der på nogle områder bidrager til en videreudvikling af den offentlige service.

Indenrigsministeriet har på denne baggrund givet tilskud til en række forsøgsprojekter, der vil afprøve nye muligheder for tværkommunalt samarbejde i landdistrikterne.

Transport i landdistrikterne

Det er af afgørende betydning for befolkningen i landdistrikterne, at der er tilfredsstillende transportmuligheder.

Trafikministeriet har med gode resultater – i samarbejde med bl.a. kommuner og amtskommuner – gennemført en række forsøg med alternative betjeningsformer på landet, herunder koordinering af kørselsopgaver i den kollektive trafik. Resultaterne af disse forsøg er formidlet til de enkelte kommuner og amtskommuner. Den videre anvendelse af forsøgsresultaterne afhænger af kommunerne og amtskommunerne, da de har ansvaret for planlægning, linieføring og takster i den lokale og regionale kollektive trafik.

Samtidig er koordineringen mellem bus og tog styrket. Der er således etableret et takstsam-

arbejde mellem DSB og de amtskommunale trafikselskaber, så billetter og kort frit kan anvendes i såvel bus som tog. Desuden vil DSB og de amtskommunale trafikselskaber gennem et analysearbejde søge at etablere en mere hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem bus og tog, i første omgang på strækninger i Vestsjællands Amt og i Viborg Amt.

Når det gælder transporten til øsamfund, har Folketinget vedtaget regeringens lovforslag om trafikstøtte til de mindre øer. Loven indebærer, at staten giver ydelsesstøtte ved lån til færgeinvesteringer. Ydelsesstøtten bygger på det såkaldte tredjedelsprincip, hvor staten, amtskommunen og kommunen finansierer hver en tredjedel af den årlige ydelse på lån til færgeinvesteringer.

Detailhandel i landdistrikterne

I de seneste år har der været et kraftigt fald i antallet af butikslukninger i landdistrikterne. Denne udvikling kan bl.a. kædes sammen med den nye lukkelov, der giver de mindre dagligvarebutikker mulighed for at holde længere åbent end de større butikker.

Med henblik på yderligere at imødegå tendensen til koncentration i detailhandlen har Folketinget vedtaget regeringens forslag om ændring af planloven. Lovændringen indebærer bl.a., at kommuner og amtskommuner ved planlægning til butiksformål skal fremme et varieret butiksudbud i mindre og mellemstore byer samt i de enkelte bydele i de større byer.

Desuden har Butiksstrukturkommissionen, der blev nedsat af regeringen i 1995, fremlagt en række anbefalinger, som sigter mod at styrke indkøbsmulighederne i landdistrikterne. Disse anbefalinger omfatter bl.a. bedre adgang til viden for de mindre butikker, bedre vilkår for tillægsfunktioner i den eller de sidste butikker samt bedre muligheder for at drive rullende forretninger i områder, hvor den sidste butik er lukket.

Regeringen vil i den kommende tid overveje udmøntningen af Butiksstrukturkommissionens anbefalinger.

Stalddørsalg er en indkøbsmulighed, der i høj grad er knyttet til landdistrikterne. Regeringen har på dette område lempet reglerne, således at stalddørsalg også kan omfatte vegetabiliske produkter fra nærliggende gårde, der i kraft af f.eks. deres beliggenhed selv vil have vanskeligt ved at afsætte produkterne.

Erhvervsudvikling i landdistrikterne

Erhvervslivet i landdistrikterne er præget af små og mellemstore virksomheder. Regeringens initiativer over for disse virksomheder har derfor særlig stor betydning for beskæftigelsesmulighederne på landet.

Folketinget har vedtaget regeringens forslag om ændring af lov om statsgaranti til udviklingsvirksomhed. Lovændringen betyder, at staten frem til den 30. september 1999 kan give garanti til udviklingselskaber, der investerer i udvikling af små og mellemstore virksomheder. Desuden er kravet til udviklingselskabernes egenkapital nedsat betydeligt. Det giver bedre muligheder for at etablere selskaber med regional specialisering.

Samtidig har regeringen forstærket arbejdet med at lette de administrative byrder for specielt de små og mellemstore virksomheder. På regeringens initiativ er der bl.a. udviklet et erhvervsservicekoncept, som udelukkende retter sig mod mindre virksomheder. Private serviceleverandører kan på grundlag af dette koncept tilbyde at varetage størstedelen af virksomhedernes administrative arbejde.

Som følge af strukturudviklingen i landbruget er der mange landbrugsbygninger, som kunne anvendes til etablering af nye små og mellemstore virksomheder på landet.

Hidtil har det ikke været muligt at afskrive på investeringer i landbrugsbygninger, således at de kan anvendes til landboturisme. Regeringen forventer derfor i næste folketingssamling at genfremsætte et forslag om en ny afskrivningslov, der bl.a. gør det muligt at foretage afskrivninger på disse investeringer.

Desuden vil regeringen få undersøgt, hvilke barrierer som forhindrer, at virksomheder anvender overflødiggjorte landbrugsbygninger til erhvervsformål. Der vil endvidere blive udarbejdet informationsmateriale om de eksisterende muligheder for uden tilladelse at anvende overflødiggjorte landbrugsbygninger til erhvervsformål.

Til trods for strukturudviklingen spiller landbruget fortsat en væsentlig rolle for beskæftigelsen på landet, især i udkantsområderne. I løbet af 1998 forventes der etableret en EU-støtteordning til landbrug i ugunstigt stillede områder. Der vil efter ordningen kunne ydes arealtilskud og besætningstilskud til jordbrugere på visse småøer. Ordningen skal bidrage til at fastholde beboelse og erhverv på øerne.

Herudover vil regeringen med henblik på at fremme erhvervsudviklingen i landdistrikterne ændre skilttningsreglerne, således at virksomhederne får nye muligheder for at opsætte skilte, samtidig med at der sker en lempelse af formkravene.

Uddannelsesmulighederne i landdistrikterne

Det er vigtigt for landdistrikternes udvikling, at der er gode lokale og regionale uddannelsesmuligheder. Det hænger sammen med, at de unge kun gennem attraktive uddannelsestilbud kan fastholdes på landet, og at uddannelsesinstitutionerne ofte har stor betydning for, om de lokale virksomheder kan tiltrække veluddannet arbejdskraft og få adgang til ny viden.

Undervisningsministeren har igangsat et omfattende analysearbejde, der skal se på mulighederne for at fastholde et geografisk spredt uddannelsesudbud på et højt kvalitativt niveau.

Udgangspunktet for undervisningsministerens overvejelser er, at uddannelsesinstitutionerne bør finde sammen i større – typisk elektronisk forbundne – enheder. Det kan betyde, at færre unge uddannelsessøgende flytter fra landdistrikterne og ind til de store byer, med det resultat at mindre uddannelsesinstitutioner uden for de store byer ikke vil være truet af nedlæggelse.

I landdistrikterne kan der være behov for at styrke samarbejdet mellem skole og dagpasningstilbud, således at faciliteter og personale-mæssige ressourcer anvendes så fleksibelt som muligt.

Undervisningsministeren har fremsat et lovforslag, der ændrer folkeskoleloven, således at det bliver muligt at lave forsøg med skolestart. Lovforslaget forventes vedtaget snarest. Undervisningsministeren vil herefter – i samarbejde med Kommunernes Landsforening og Danmarks Lærerforening – igangsætte et forsøgs- og udviklingsarbejde vedrørende børns skolestart. Forsøgs- og udviklingsarbejdet skal bl.a. udvide samarbejdet mellem førskoleinstitutioner og skoler samt mellem børnehaveklasse, de første klassetrin og fritidsordninger.

Forsøgs- og udviklingsarbejdet løber til år 2000. Derefter vil regeringen tage stilling til en ændring af folkeskoleloven, der kan gøre det muligt at etablere fælles skole- og daginstitutionbestyrelser.

Anvendelse af informationsteknologi i landdistrikterne

Informationsteknologien kommer til at spille en stor rolle for den offentlige service og beskæftigelsesmulighederne i landdistrikterne.

Regeringen har på det generelle plan gennemført en fuldstændig liberalisering af telesektoren. Dette vil betyde faldende priser for det forøgede tilbud af teletjenester, som skal anvendes i forbindelse med bl.a. offentlig service og hjemmearbejde på landet.

Hertil kommer, at der er taget en række konkrete initiativer, som vil udvikle den offentlige service og fremme hjemmearbejde på landet.

Folketinget har vedtaget regeringens forslag om ændring af ligningsloven. Lovændringen betyder, at pc'ere og pc-udstyr fremover ikke beskattes, når de stilles til rådighed af arbejdsgiveren i overvejende grad til brug for arbejdet.

Desuden vil regeringen sikre, at uddannelsesinstitutionerne i højere grad samarbejder om at udbyde nye former for IT-uddannelsesforløb, således at både voksenuddannelser og videregående uddannelser også bliver tilgængelige i landdistrikter, hvor der ikke er befolkningsgrundlag til at drive en selvstændig uddannelsesinstitution.

Regeringen har endvidere stillet krav om, at alle statslige myndigheder skal have etableret en hjemmeside på Internettet ved indgangen til 1998, og at alle ministerier og styrelser skal lægge de relevante borger- og virksomhedsrettede blanketter på Internettet i løbet af 1998.

Samtidig er Danmarks officielle hjemmeside på Internettet, »Danmark.dk«, etableret. Hjemmesiden er en hovedindgang for borgere, der ønsker oplysninger fra og om det offentlige.

Herudover vil regeringen i næste folketingsamling genfremsætte et lovforslag om digital signatur, der skal styrke mulighederne for at gennemføre juridisk bindende digital kommunikation. Dette kan få stor betydning for anvendelsen af informationsteknologi til offentlig service og hjemmearbejde i landdistrikterne.

Boliger og byfornyelse i landdistrikterne

Byfornyelse og boligbyggeri i landdistrikterne sikrer, at boligerne på landet er tilpasset familiernes behov og medvirker dermed til at fastholde og tiltrække familier til landdistrikterne.

Regeringen har i 1997 øremærket 200 mio. kr. af byfornyelsesmidlerne til forbedring af boligmassen i landsbyer og landdistrikter. Bolig- og

Byministeriet har på denne baggrund givet tilsagn om statsrefusion til 9 byfornyelsesforsøg på landet. Desuden har ministeriet meddelt tilsagn om støtte til 28 kommuner, der gennemfører byfornyelse på landet.

Folketinget har endvidere vedtaget regeringens forslag om en ny byfornyelseslov. Kommunerne kan efter den nye byfornyelseslov nedsætte særlige bygningsforbedringsudvalg, der på en enkel og ubureaukratisk måde yder økonomisk støtte til visse bygningsarbejder i landsbyer og landdistrikter.

Når det gælder realkreditinstitutternes udlånsvirksomhed, vil Realkreditrådet efter regeringens ønske udarbejde en årlig statistisk redegørelse om udlån i landdistrikterne. Den første redegørelse, der bliver offentliggjort i foråret 1998, vil omfatte perioden fra slutningen af 1995 til slutningen af 1997.

Forsøgsvirksomhed i landdistrikterne

På tværs af disse indsatsområder vil regeringen fortsat fremme forsøg, forskning og information, som kan vise nye veje for udviklingen i landdistrikterne.

Regeringen har således besluttet at videreføre Indenrigsministeriets Landdistriktpulje samt Indenrigsministeriets Landdistriktsgruppe i perioden 1998-2000.

Landdistriktpuljen giver primært tilskud til forsøgsprojekter, der kan medvirke til at forbedre landdistrikternes udviklingsmuligheder. Desuden støtter Landdistriktpuljen forsknings- og informationsprojekter, der belyser landdistrikternes udviklingsvilkår og informerer om udviklingsmulighederne i landdistrikterne.

Landdistriktsgruppen følger anvendelsen af Landdistriktpuljen, igangsætter undersøgelser og informationsaktiviteter samt drøfter politiske initiativer, der vedrører udviklingen i landdistrikterne.

Herudover kan kommunerne og amtskommunerne igangsætte forsøg, der fremmer udviklingen i landdistrikterne.

Med henblik på at udbrede kendskabet til disse forsøg og de opnåede resultater har Regeringens Forsøgskontaktudvalg påbegyndt en kortlægning af de kommunale og amtskommunale forsøg i landdistrikterne. Forsøgskontaktudvalget vil derefter udarbejde en overskuelig oversigt over forsøgene.

3.2 Regeringens nye indsatsområder

Regeringen har udpeget fem nye indsatsområder for landdistrikterne. Disse indsatsområder beskrives i det følgende.

En kommunal og amtskommunal politik for landdistrikterne

Indenrigsministeren samt formændene for Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har som tidligere nævnt udsendt en opfordring til de enkelte kommuner og amtskommuner om at udforme en kommunal og amtskommunal politik for landdistrikterne.

I løbet af 1999 vil Indenrigsministeriet i samarbejde med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen gennemføre en undersøgelse af indholdet og omfanget af denne kommunale og amtskommunale politik.

Undersøgelsen vil kunne danne grundlag for en redegørelse og/eller en konference om emnet, der kan tjene som inspiration for det videre arbejde i kommunerne og amtskommunerne.

Undersøgelsens nærmere udformning er endnu ikke fastlagt, men undersøgelsen kunne omfatte en kategorisering af den kommunale og amtskommunale politik for landdistrikterne samt eksempler fra udvalgte kommuner og amtskommuner.

Desuden kunne undersøgelsen belyse borgerdeltagelsen ved udarbejdelsen af den kommunale og amtskommunale politik for landdistrikterne samt informationen til borgerne om denne politik.

Udvikling af den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne

Indenrigsministeriet har igangsat et forskningsprojekt om den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne. Forskningsprojektet vil bl.a. belyse, hvordan den offentlige service kan udvikles i landkommunerne og landdistrikterne, herunder analysere mulighederne for øget tværkommunalt samarbejde.

Desuden vil Indenrigsministeriet igangsætte et forskningsprojekt om foreningslivet i landdistrikterne. Forskningsprojektet vil bl.a. fremlægge forslag til initiativer, der kan medvirke til, at foreningerne påtager sig uløste opgaver i landdistrikterne.

Regeringen vil med udgangspunkt i disse forskningsprojekter iværksætte en analyse af, hvordan den offentlige service kan udvikles i landkommunerne og landdistrikterne.

Denne analyse vil kunne omfatte:

- En analyse af de særlige befolkningsmæssige og økonomiske vilkår for landkommunerne og landdistrikterne, som de er nu og tegner sig i de kommende år.
 - En beskrivelse af forskellige udviklingsmodeller for den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne, herunder tværkommunalt samarbejde, privat velfærdsservice og frit valg.
 - En drøftelse af konsekvenserne for landkommunerne af udviklingsmodellerne for den offentlige service.
 - En analyse af danske og internationale erfaringer med udviklingsmodellerne for den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne.
 - En samlet vurdering af udviklingsmodellerne for den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne.
- Analysen vil på denne baggrund kunne anbefale initiativer, der kan fremme udviklingen af den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne.

Nye borgere i landkommunerne og landdistrikterne
Regeringen ønsker, at der fremover bliver en mere jævn geografisk fordeling af flygtninge og indvandrere, da det er en afgørende forudsætning for udlændinges integration i det danske samfund. En bedre fordeling af flygtninge og indvandrere mellem landets kommuner er derfor et væsentligt element i regeringens forslag om en ny integrationslov.

Dette kan samtidig være med til at sikre fortsat befolkningsfremgang og ny aktivitet i landkommunerne og landdistrikterne.

Den nye integrationslov indebærer endvidere, at nyankomne udlændinge bliver tilbudt et sammenhængende integrationsprogram med en grundlæggende indføring i danske samfundsforhold samt danskundervisning. For de udlændinge, som ikke kan forsørge sig selv og ikke bliver forsørgt af andre, vil der blive tilbud om aktivering. Integrationsprogrammet får en varighed af op til 3 år.

Kommunerne får det samlede ansvar for integrationen af flygtninge og indvandrere. Samtidig omlægges den statslige finansiering, således at kommunerne får en øget tilskyndelse til at fremrykke og styrke integrationsindsatsen.

Med til integrationsansvaret hører også ansvaret for at anvise boliger til nyankomne udlændinge. Kommunerne har allerede i dag en

række muligheder for at tilvejebringe disse boliger. De kan bl.a. købe, indrette eller leje ejendomme i kommunen, ligesom de kan købe anvisningsret til private udlejningsejendomme i kommunen.

Med den nye integrationslov får kommunerne endnu bedre muligheder for at købe anvisningsret til private udlejningsejendomme i kommunen. Herudover vil regeringen lempe dispensationsadgangen vedrørende lånefinansiering af grundkapitalen i alment boligbyggeri ved bosætning af flygtninge. Hensigten er at lette boligplaceringsopgaven ikke mindst for landkommunerne, der har relativt få lejeboliger. Desuden overvejer regeringen at udvide låneadgangen for kommunerne, når de køber, indretter eller lejer ejendomme i kommunen for at fremme udlændinges integration.

Det lokale Agenda 21-arbejde i landkommunerne
På FN-konferencen om miljø og udvikling i Rio de Janeiro i 1992 vedtog Danmark sammen med 180 andre lande et handlingsprogram for en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede – den såkaldte Agenda 21. Dette handlingsprogram betoner, at de lokale myndigheder i dialog med befolkningen skal udarbejde en lokal Agenda 21.

I Danmark handler det lokale Agenda 21-arbejde om borgerdeltagelse, kredsløbsbetragtninger og tværgående samarbejde med henblik på lokalt at løse miljøproblemer og fremme en bæredygtig udvikling.

Da det lokale Agenda 21-arbejde netop har et lokalt udgangspunkt, vil kommunerne og amtskommunerne have en væsentlig rolle som initiativtagere. For at støtte det lokale arbejde gennemfører staten i samarbejde med de kommunale organisationer en kampagne om lokal Agenda 21, der skal bidrage med tilskyndelse, inspiration og erfaringsudveksling.

En undersøgelse, som blev gennemført ved årsskiftet 1996/1997, viser, at lidt over halvdelen af amtskommunerne og kommunerne arbejder med lokal Agenda 21. Det er fortrinsvis de større kommuner, der har igangsat det lokale Agenda 21-arbejde, mens mange landkommuner og mindre kommuner endnu ikke er gået i gang.

Det er baggrunden for, at Miljø- og Energiministeriet, Socialministeriet, Kommunernes Landsforening og Friluftsrådet i samarbejde med 4 kommuner har udarbejdet en lokal Agenda 21-startpakke til kommuner, der enten

skal i gang med eller er i de indledende faser af det lokale Agenda 21-arbejde. Startpakken er specielt rettet mod landkommunerne og de mindre kommuner. Startpakken indeholder en række gode råd og vejledning til processen samt eksempler på, hvad andre kommuner har gjort.

Desuden vil regeringen genfremsætte et forslag om ændring af planloven, der indebærer, at kommunerne og amtskommunerne i forbindelse med revision af kommune- og regionplanerne skal redegøre for deres lokale Agenda 21-arbejde.

Herudover vil regeringen søge at fremme det lokale Agenda 21-arbejde i landkommunerne ved tilskud til forsøgsprojekter fra Indenrigsministeriets kommunale særtilskudsmidler. Forsøgsprojekterne kan udvikle og afprøve nye metoder, der er velegnede for det lokale Agenda 21-arbejde på landet.

EU's fremtidige strukturpolitik og landdistriktspolitik

EU's strukturpolitik har til formål at mindske de økonomiske og sociale forskelle mellem EU's regioner og medlemslande.

Strukturpolitikken finansieres i perioden 1994-1999 ved hjælp af fire strukturfonde, hvis indsats er rettet mod syv højt prioriterede mål samt 13 Fællesskabsinitiativer. Desuden støtter Samhørighedsfonden de økonomisk mindre udviklede medlemslandes forberedelse til Den Økonomiske og Monetære Union.

Grundlaget for strukturfonde og Samhørighedsfonden skal revideres inden udgangen af 1999. Europa Kommissionen har på denne baggrund i marts 1998 fremlagt sine forslag til forordninger for EU's fremtidige strukturpolitik. Kommissionen foreslår bl.a., at antallet af højt prioriterede mål og Fællesskabsinitiativer reduceres, og at indsatsen koncentrerer sig geografisk.

Desuden har Kommission fremlagt et forslag til en forordning om udvikling af landdistrikterne, der vil indgå i reformen af den fælles landbrugspolitik. Kommissionens forslag betyder en videreførelse i tilpasset form af en række eksisterende ordninger rettet mod jordbrugs erhvervet og landdistrikterne.

Forhandlingerne om EU's fremtidige strukturpolitik og landdistriktspolitik vil blive gennemført i 1998 og 1999.

Regeringen vil i forbindelse med disse forhandlinger analysere de regionale konsekven-

ser for landkommunerne og landdistrikterne af EU's fremtidige strukturpolitik og landdistrikts-politik.

Herudover vil regeringen som tidligere nævnt fremlægge et lovforslag om støtte til kommunal medfinansiering af projekter, der får tilskud fra de regionale EU-støtteordninger.

Hermed slutter redegørelsen.

24. møde

Tirsdag den 2. juni 1998 kl. 13.00

Dagsorden

1) Anden behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal aktivering og lov om aktiv socialpolitik. (Forhøjelse af præmien i præmieringsordningen for offentlige arbejdsgivere).

Af socialministeren (Karen Jespersen).

(Fremsat 26/3 98. Første behandling 31/3 98. Betænkning 7/5 98).

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. (Forhøjelse af præmien i præmieringsordningen for offentlige arbejdsgivere).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).

(Fremsat 26/3 98. Første behandling 31/3 98. Betænkning 6/5 98).

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod alkoholmisbrug. (Forbud mod butikssalg af alkohol til børn under 15 år).

Af sundhedsministeren (Carsten Koch).

(Fremsat 26/3 98. Første behandling 2/4 98. Betænkning 6/5 98).

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Instansordningen i civile retssager m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 26/3 98. Første behandling 2/4 98.

Betænkning 5/5 98. 1 ændringsforslag af justitsministeren (Frank Jensen) 12/5 98).

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 27:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af elektronisk overvågning af senildemente.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Fremsat 14/4 98).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Anke over tilbud om hjemmehjælp for personer, der er fyldt 67 år).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Fremsat 14/4 98).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 69:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Klageadgang for modtagere af hjemmehjælp m.v.).

Af Jette Gottlieb (EL) og Søren Søndergaard

(EL).

(Fremsat 21/4 98).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 68:

Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Tilskud til hoftebeskyttere).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Fremsat 21/4 98).

9) Første behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Kommunalbestyrelsens ansvar for visse ansattes berigelsesforbrydelser).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Fremsat 21/4 98).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 79:

Forslag til lov om ændring af lov om orlov. (Genoprettelse af ydelsen til børnepasningsorlov).

Af Jann Sjørnsen (KRF) m.fl.

(Fremsat 28/4 98).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af lov om orlov. (Børnepasningsorlov).

Af Ole Sohn (SF) m.fl.

(Fremsat 28/4 98).

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 33:

Forslag til folketingsbeslutning om elevers og studerendes arbejdsmiljø.

Af Anne Baastrup (SF) og Jette Gottlieb (EL) m.fl.

(Fremsat 21/4 98).

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 170 om anvendelse af ca. 31,7 mio. kr. i forbindelse med tiltrædelse af et Memorandum of Understanding vedrørende renovering m.v. af kasernebygninger i Szczecin i Polen til brug for et dansk-tysk-polsk multinationalt korps tilbage fra Finansudvalget.
Af Villy Søvnald (SF) m.fl.
(Fremsat 4/5 98).

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Fra medlem af Folketinget Ove Fich, der har haft orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 2. juni 1998 atter kan give møde i Tinget.

Susanne Fast Jensens hverv som midlertidigt medlem af Folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at gænge.

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 19. maj 1998:

»Efter statsministerens indstilling er det ved kongelig resolution af 18. maj 1998 besluttet, at behandlingen af Civilretsdirektoratets sag j.nr. 1997-441-2635 om samvær overføres fra justitsministeren til indenrigsministeren.«

Jeg tillader mig at anmode hr. formanden om at underrette Folketinget herom.

Sign. Poul Nyrup Rasmussen.«

Skatteministeren (Ole Stavad) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om vægtafgift af motorkøretøjer m.v. og lov om afgift efter brændstofforbrug af visse personbiler. (Tillægsafgift for privat anvendelse af varebiler og forhøjelse af vægtafgift for varebiler).
(Lovforslag nr. L 89).

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse detailsalgspakninger og visse poser af papir eller plast m.v. (Vægtbaseret emballageafgift).
(Lovforslag nr. L 90).

Forslag til lov om ændring af lov om forskellige forbrugsafgifter. (Afgift af folier fremstillet af blød polyvinylchlorid til emballering af levnedsmidler).
(Lovforslag nr. L 91).

Forslag til lov om ændring af lov om indkomstskat for personer m.v. (personskatteloven), lov om kommunal indkomstskat og skattestyrelsesloven. (Skattejusteringer).
(Lovforslag nr. L 92).

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsfonde med flere love. (Sammenlægning af arbejdsmarkedsfondene m.v.).
(Lovforslag nr. L 93).

Forslag til lov om en kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat. (Ejendomsværdiskatteloven).
(Lovforslag nr. L 94).

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte-love. (Ændringer som følge af lov om en kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat).
(Lovforslag nr. L 95).

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Befordringsfradragjustering for lavindkomster og forhøjelse af beskatningsprocenten for fri firmabil).
(Lovforslag nr. L 96).

Forslag til lov om beskatning af livsforsikrings-selskaber, pensionskasser, pensionsfonde, opsparings- og pensionsordninger (pensionsafkastbeskatningsloven).
(Lovforslag nr. L 97).

Forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven, realrenteafgiftsloven, fondsbeskatningsloven, kildeskatteloven og skattekontrolloven. (Filiale af EU-forsikringsselskaber og -pengeinstitutter, symmetri i pensionsbeskatningen, afgift af aktieafkast og afskaffelse af kvoteordningen).
(Lovforslag nr. L 98).

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte- og afgiftslove. (Konsekvensændringer i forbindelse med gennemførelsen af pensionsafkastbeskatningsloven og ophævelse af realrenteafgiftsloven).
(Lovforslag nr. L 99).

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte-
love. (Nedsættelse af skattesatsen for selskaber
og fonde samt virksomhedsskatteprocenten
m.m.).
(Lovforslag nr. L 100).

Forslag til lov om ændring af ligningsloven, sel-
skabsskattebogen og skattekontrolloven. (Lov-
fæstelse af armslængde princippet og værn
mod tynd kapitalisering).
(Lovforslag nr. L 101).

Forslag til lov om skattemæssige afskrivninger
(afskrivningsloven).
(Lovforslag nr. L 102).

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte-
love. (Konsekvensændringer som følge af
afskrivningsloven samt ændringer af ejendoms-
avancebeskatningsloven m.m.).
(Lovforslag nr. L 103).

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af
lønsom m.v. (Neutralisering af nedsættelse af
selskabsskatten for virksomheder inden for den
finansielle sektor).
(Lovforslag nr. L 104).

Forslag til lov om ændring af forskellige afgifts-
love. (Ændring af kredittider m.v.).
(Lovforslag nr. L 105).

Forslag til lov om ændring af lov om registre-
ringsafgift af motorkøretøjer m.v. (Harmonise-
ring af kredittid).
(Lovforslag nr. L 106).

Forslag til lov om ændring af forskellige ener-
giafgiftslove. (Afgiftsforhøjelser og afgift af var-
me produceret ved affaldsforbrænding m.v.).
(Lovforslag nr. L 107).

Arbejdsministeren (Ove Hygum) har meddelt
mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejds-
markedets Tillægspension med flere love. (Sær-
lig pensionsopsparring).
(Lovforslag nr. L 108).

Socialministeren (Karen Jespersen) har meddelt
mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social
pension. (Forhøjelse af pensionstillæg).
(Lovforslag nr. L 109).

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen) har
meddelt mig, at han ønsker skriftligt at frem-
sætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal
udligning og generelle tilskud til kommuner og
amtskommuner, lov om kommunal indkomst-
skat og lov om amtskommunal indkomstskat.
(Ændringer som følge af lov om en kommunal
og amtskommunal ejendomsværdiskat).
(Lovforslag nr. L 110).

Forslag til lov om afgift på kommuner og amts-
kommuner i forbindelse med kommunale skat-
testigninger.
(Lovforslag nr. L 111).

Finansministeren (Mogens Lykketoft) har med-
delt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om tilskud til Grønlands hjem-
mestyre.
(Lovforslag nr. L 113).

Medlemmer af Folketinget Frank Aaen (EL) og
Jette Gottlieb (EL) har meddelt mig, at de
ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring
til at trække aktstykke nr. 183 om anvendelse af
225 mio. kr. til initiativer, der kan forbedre ind-
satsen for ældre tilbage fra Finansudvalget.
(Beslutningsforslag nr. B 48).

Medlemmer af Folketinget Peter Skaarup (DF),
Kristian Thulesen Dahl (DF) og Poul Nødgaard
(DF) har meddelt mig, at de ønsker at stille føl-
gende forespørgsel til statsministeren:

»Hvilke oplysninger kan regeringen give om
situationen i Rigsfællesskabet – og hvordan
forestiller regeringen sig, at samarbejdet i Rigs-
fællesskabet skal udvikle sig?«
(Forespørgsel nr. F 16).

Det Enerkipolitiske Udvalg har afgivet

Beretning over den af miljø- og energiministe-
ren den 22. april 1998 til Det Enerkipolitiske
Udvalg afgivne redegørelse i henhold til § 6,